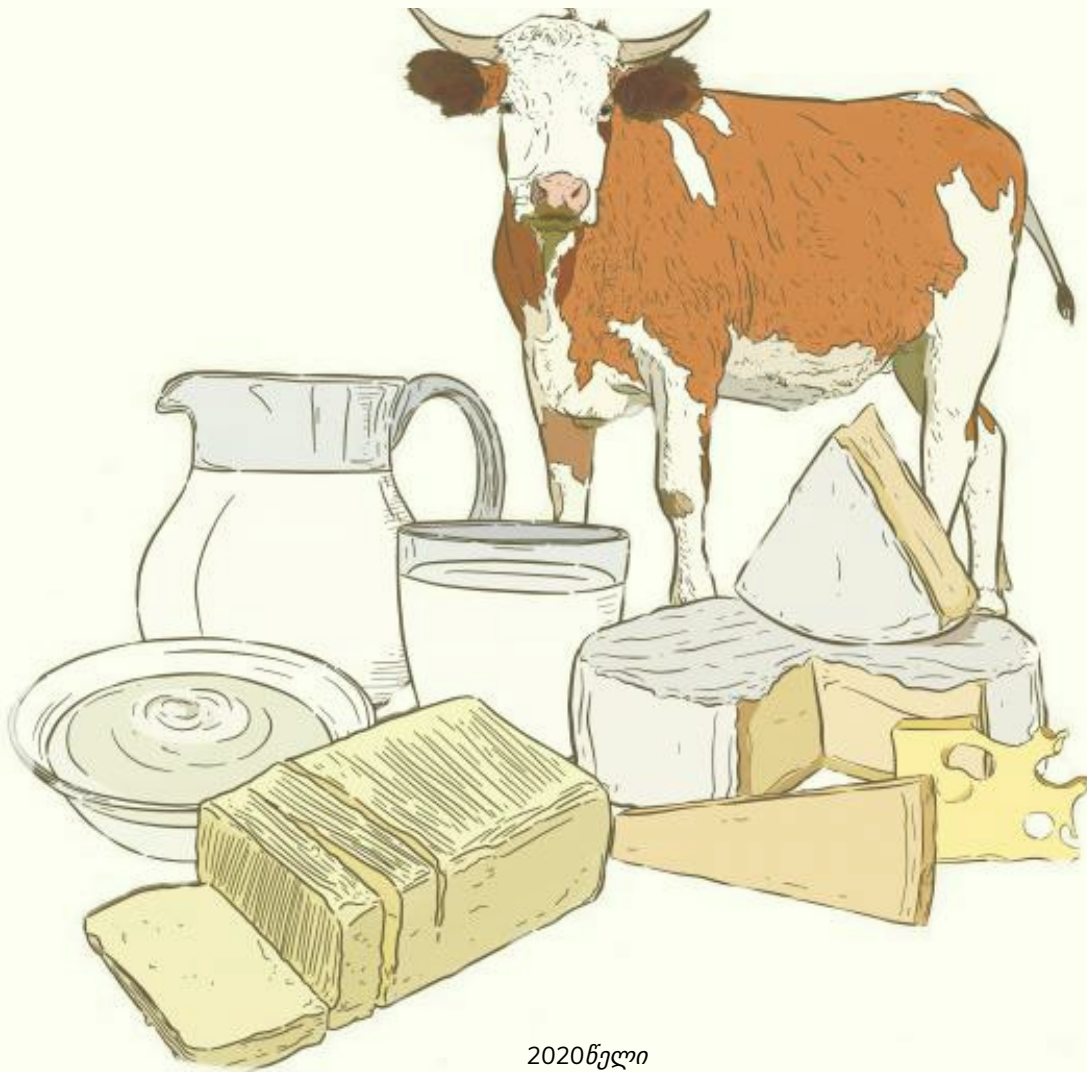

რძის პროდუქტების ინდუსტრიის კვლევა

*მომზადებულია 2018 წლის მონაცემებზე
დაყრდნობით*

2020წელი

შინაარსი

გვერდი 3 - მეთოდოლოგია

გვერდი 4 - კვლევის შედეგები

გვერდი 6 - რძის პროდუქტების
ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

გვერდი 11 - ძირითადი მოთამაშეები

გვერდი 12 - ფინანსური
კოეფიციენტები

კვლევის მიზანი

მოცემული კვლევა ემსახურება რძის პროდუქტებით ვაჭრობისა და წარმოების ინდუსტრიაში არსებული ტენდენციების გამოვლენას, პირველი, მეორე და მესამე ზომითი კატეგორიის კომპანიების 2018 წლის ფინანსური ანგარიშგებების საფუძველზე.

რეპორტში წარმოდგენილია დარგის საშუალო ფინანსური მაჩვენებლები, რომელიც აყალიბებს დარგის "ბენჩმარკს" და იძლევა ინფორმაციას მის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მეთოდოლოგია

კვლევაში გამოყენებული მონაცემები აღებულია ანგარიშგების პორტალის ვებგვერდიდან, სადაც ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად წლიური ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნება.

მოცემული კომპანიები ეკუთვნის პირველი, მეორე და მესამე ზომით კატეგორიებს, აქედან აუდირებულია მხოლოდ 3 კომპანია.

აღნიშნული ინფორმაცია ეყრდნობა 2018 წლის მონაცემებს, ყურადღება გამახვილებულია ბაზრის ლიდერ კომპანიებზე, რომელთა რაოდენობაც შეადგენს 19-ს.

კვლევაში ყურადღება გამახვილებულია რძის პროდუქტების ბაზრის მიმოხილვაზე, კონკრეტულად კი რძის წარმოებასა და ექსპორტზე, მონაცემები აღებულია საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ვებგვერდიდან.

კვლევის შედეგები

კვლევა მიმოიხილავს რძის და რძის პროდუქტების მწარმოებელ და მოვაჭრე კომპანიებს, რომელთა ჯამური ბრუნვა აღემატება 296 მილიონ ლარს, აქტივების ჯამი 133 მილიონ ლარს, ხოლო ჯამური მოგება დაბეგვრამდე აღწევს 14 მილიონ ლარს.

კვლევამ გამოავლინა ინდუსტრიის ლიდერი კომპანიები შემოსავლების, აქტივებისა და მოგების მიხედვით.

მონაცემების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ქართულ კომპანიებს რძისა და რძის პროდუქტების წარმოების ინდუსტრიაში გააჩნიათ შემდეგი ფინანსური მაჩვენებლები: მოგებამ აქტივებზე საშუალოდ შეადგინა (ROA) 10%, მოგებამ კაპიტალზე კი (ROE) 32%.

გარდა ამისა, დადგინდა ფინანსური კოეფიციენტები ინდუსტრიის საშუალო ლიკვიდურობის, ეფექტურობისა და გადახდის უნარიანობის შესახებ.

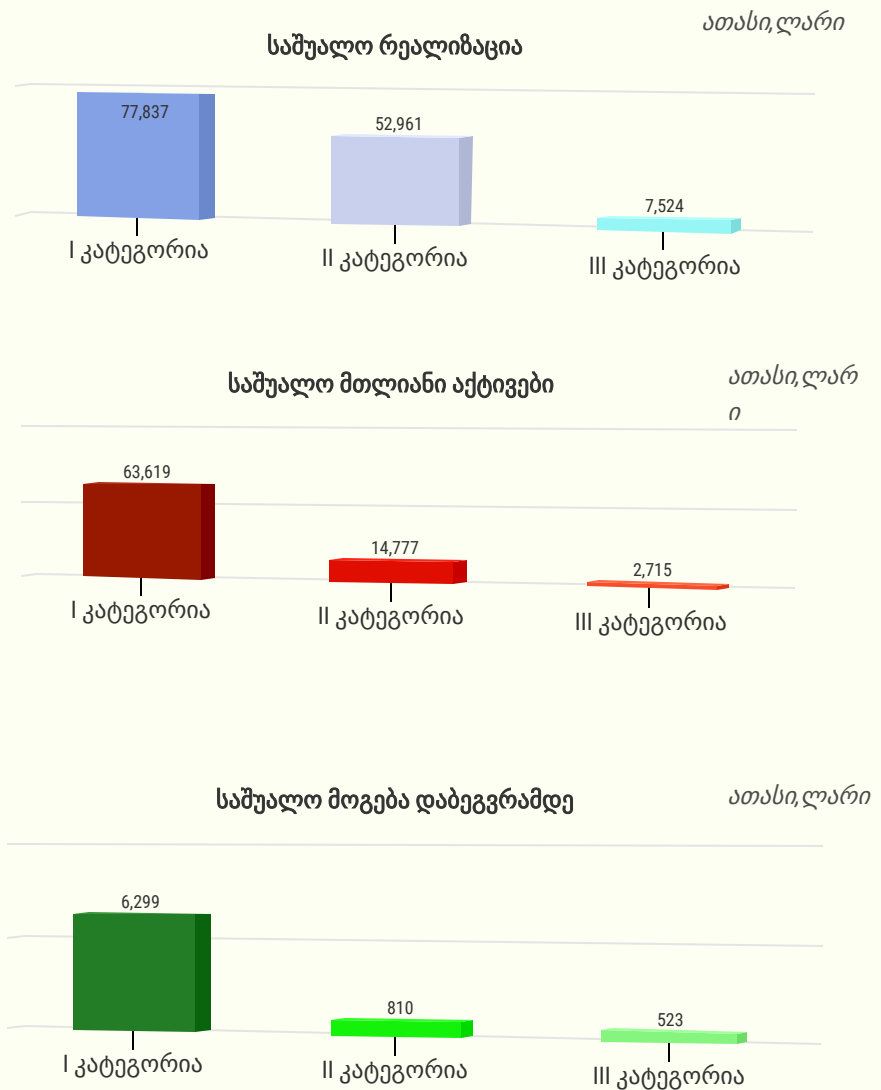
აღსანიშნავია ასევე რაოდენობა კომპანიებისა (5 კომპანია), რომლებმაც წელი ბარალით დასრულეს, რაც დარგში არსებულ კონკურენციაზე მიუთითებს.

კვლევის შედეგები

კვლევის შედეგად ასევე გამოვლინდა 2018 წლის კომპანიების საშუალო მონაცემები კატეგორიების მიხედვით. მოცემული 19 კომპანიიდან მხოლოდ ერთი ეკუთვნის პირველ კატეგორიას, ორი კომპანია ერთიანდება მეორე კატეგორიაში, ხოლო ნადარჩენი 16 კომპანია წარმოადგენს მესამე კატეგორიას.

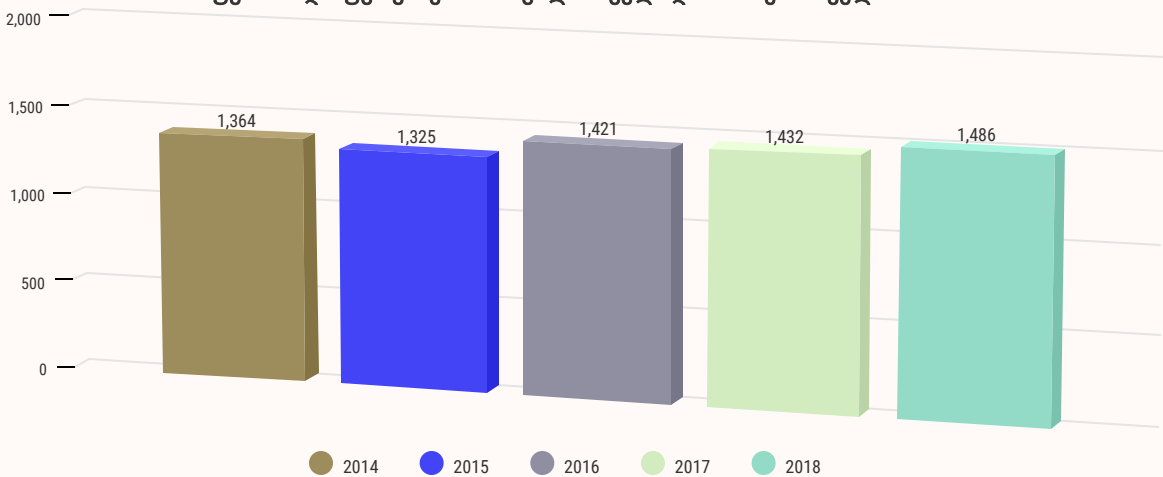
რძის პროდუქტების ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოში რძის პროდუქტების ბაზარი სტაბილურია, ბოლო წლების განმავლობაში არ შეინიშნება კვეთრი მატება, თუმცაღა ქვეყანას აქვს პოტენციური შექმნას და აწარმოოს მაღალი ხარისხის რძის პროდუქტები, რომლებიც შეესაბამება ქვეყანაში არსებულ მოთხოვნებს, აქედან გამომდინარე გაიზრდება რძის პროდუქციის მწარმოებელი კომპანიების რაოდენობა და შესაბამისად წარმოების მოცულობაც. ანგარიშგების პორტალის ვებ-

გვერდის მონაცემების თანახმად 2018 წელს, რძის პროდუქტების მწარმოებელმა კომპანიებმა რაოდენობამ შეადგინა 10, ხოლო მოვაჭრე კომპანიებმა 9. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, 2018 წელს, რძის მოცულობამ საქართველოში 555.2 მილიონი ლიტრი შეადგინა. ქვემოთ დიაგრამის სახით მოცემულია, ფურისა და ფურკამეჩის საშუალო წველადობა.

ლიტრი, წელიწადში

ფურისა და ფურკამეჩის საშუალო წველადობა საქართველოში

წყარო: geostat.ge

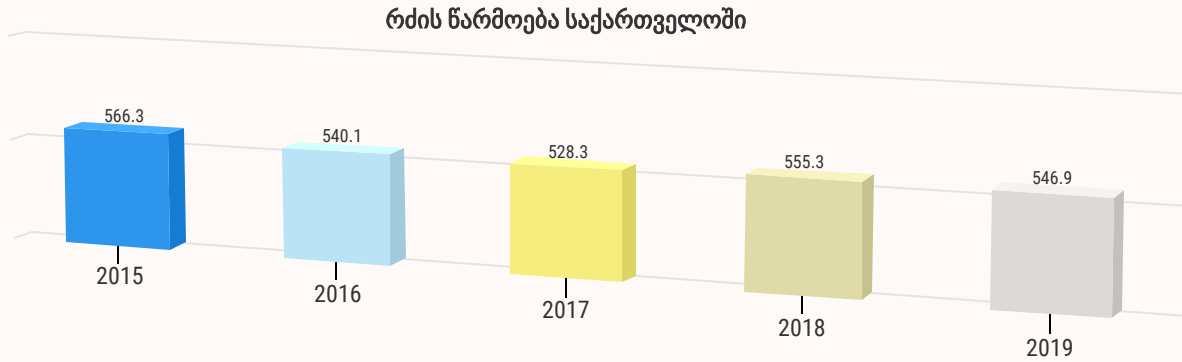
როგორც გრაფიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ფურისა და ფურკამეჩის საშუალო წველადობის მაქსიმალური რაოდენობა დაფიქსირდა 2018 წელს, 1486 ლიტრი წელიწადში. რაც შეეხება საშუალო წველადობას რეგიონების მიხედვით ტოპ ხუთეულში შედიან: აჭარა, გურია, იმერეთი, კახეთი და მცხეთა-მთიანეთი.

რძის პროდუქტების ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, 2018 წელს იწარმოა 555.2 მილიონი ლიტრი რძე, ქვემოთ დიაგრამის სახით მოცემულია რძის წარმოება საქართველოში ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში

მლნ. ლიტრი

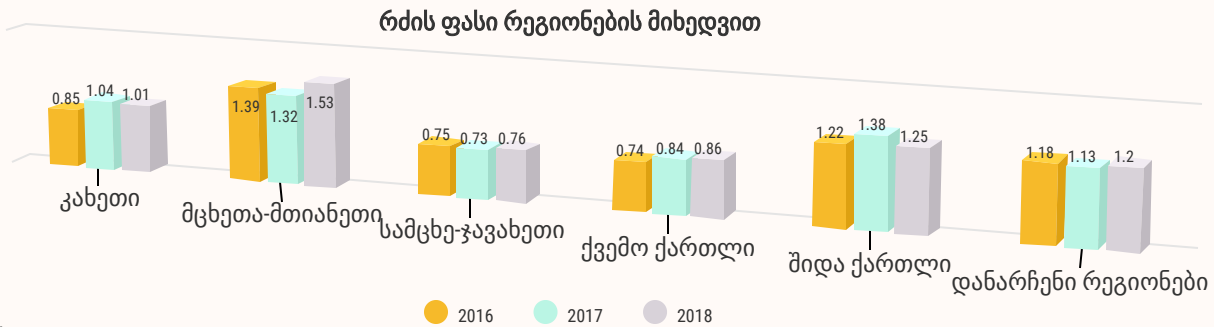
შენიშვნა: მოცემული გვაქვს 2019 წლის წინასწარი მონაცემები

წყარო:geostat.ge

როგორც გრაფიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში რძის წარმოების მაქსიმალური რაოდენობა დაფიქსირდა 2015 წელს, 566.3 მლნ. ლიტრი.

რაც შეეხება რძის ფასს, 2018 წელს საქართველოში საშუალო მაჩვენელი დაფიქსირდა, 0.92ლარი ერთი ლიტრის ფასი. ქვემოთ დიაგრამის სახით მოცემულია ერთი ლიტრი რძის ფასი რეგიონების მიხედვით.

ლარი

წყარო:geostat.ge

როგორც გრაფიდან ჩანს, ერთი ლიტრის რძის ფასი ყველაზე ძვირად ფასობს მცხეთა-მთიანეთში, 2018 წელს მისმა ფასმა 1.53 ლარს მიაღწია. ყველაზე დაფალი ფასი ფიქსირდება სამცხე-ჯავახეთში 2017 წელს ერთი ლიტრი რძის ფასი 0.73ლარამდე დაეცა.

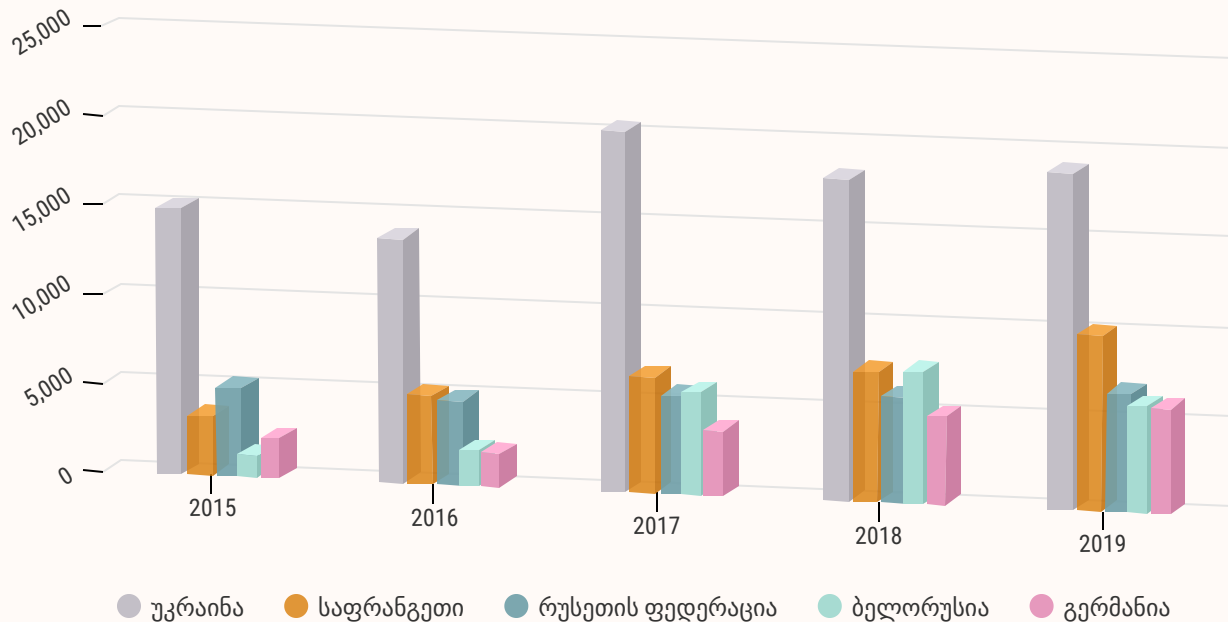
რძის პროდუქტების ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2019 წელს იმპორტირებული რძის პროდუქტების საერთო ღირებულება და რაოდენობა გაიზარდა წინა წლებთან შედარებით, რაც მიუთითებს მოთხოვნის ზრდაზე და ადგილობრივი წარმოების სიმცირეზე. 2018 წელს იმპორტირებული რძის პროდუქტების საერთო ღირებულებამ 60,715 ათასი აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო 2019 წელს 72,504 ათას აშშ დოლარამდე გაიზარდა.

ტოპ ხუთი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი რძის პროდუქტების იმპორტი, შემდეგია: უკრაინა, საფრანგეთი, რუსეთის ფედერაცია, ბელორუსია და გერმანია.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

ათასი, დოლარი

წყარო: International Trade Center

როგორც გრაფიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ძირითადი იმპორტიორი ქვეყანაა უკრაინა, საიდანაც შემოდის რძის პროდუქციის ძირითადი ნაწილი. ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა 2017 წელს, იმპორტის ღირებულებამ შეადგინა 20 ათას აშშ დოლარზე მეტი, ხოლო 2018 წელს შედარებით შემცირდა და შეადგინა 18,015 ათასი აშშ დოლარი.

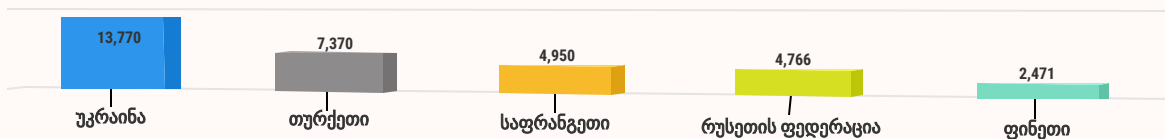
რძის პროდუქტების ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

მიუხედავად იმისა, რომ იმპორტიორ ქვეყნებში უკრაინა უპირობო ლიდერია, საინტერესოა როგორ იცვლებოდა ტოპ ქვეყნები ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ტოპ ხუთი იმპორტიორი ქვეყნები წლების მიხედვით:

ათასი, დოლარი

იმპორტიორი ქვეყნები 2016 წელს

წყარო: International Trade Center

ათასი, დოლარი

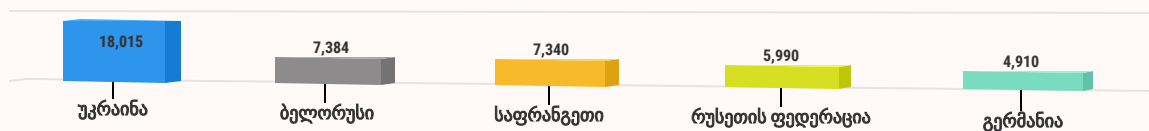
იმპორტიორი ქვეყნები 2017 წელს

წყარო: International Trade Center

ათასი, დოლარი

იმპორტიორი ქვეყნები 2018 წელს

წყარო: International Trade Center

ათასი, დოლარი

იმპორტიორი ქვეყნები 2019 წელს

წყარო: International Trade Center

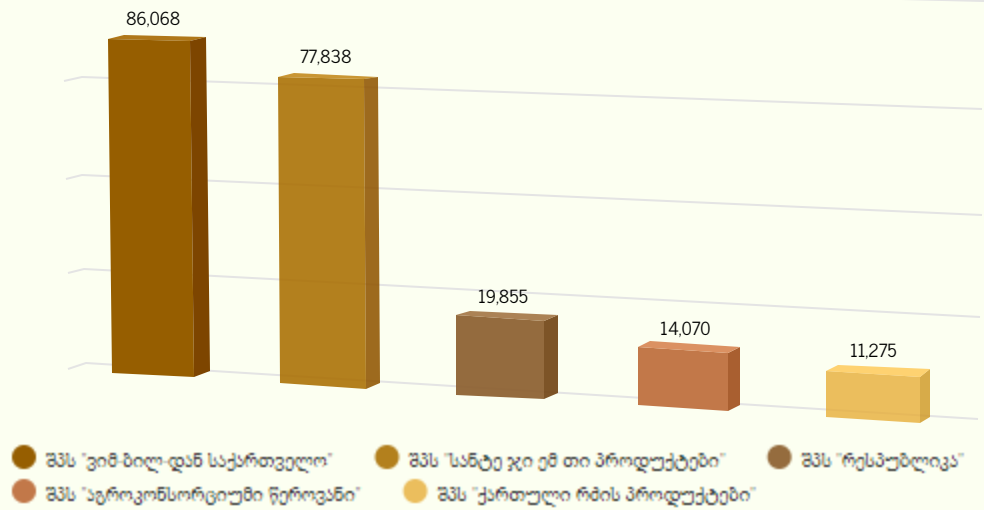
როგორც გრაფიდან ჩანს, საკმაოდ ცვალებადია ტოპ იმპორტიორი ქვეყნები და მათ მიერ იმპორტირებული საქონლის ღირებულება.

ტოპ 5 რძის პროდუქტების კომპანია შემოსავლების მიხედვით (2018წ)

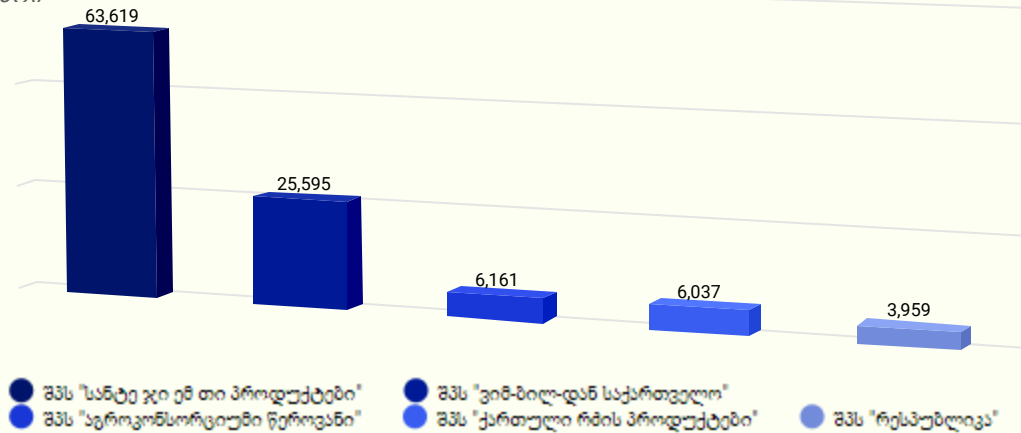
აღნიშნული კომპანიების ჯამური შემოსავალი წარმოადგენს დანარჩენი პურის მწარმოებელი კომპანიების ჯამური შემოსავლის 70%-ს.

ათასი, ლარი

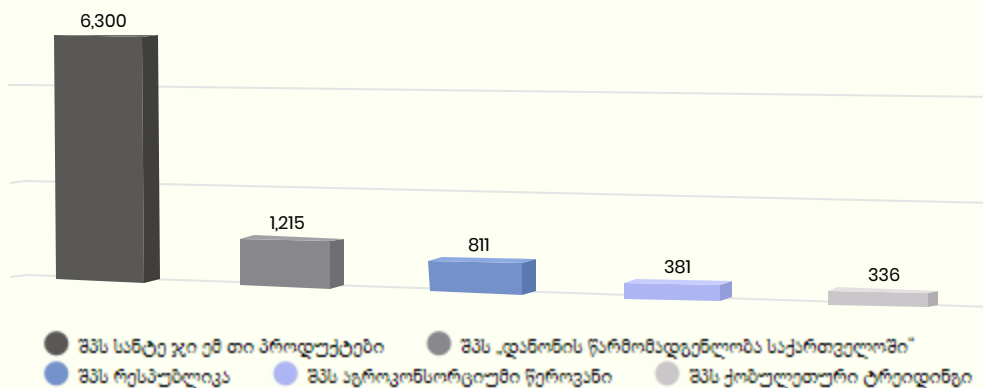
მთლიანი აქტივების მიხედვით, ტოპ 5 კომპანია რძის პროდუქტების ინდუსტრიაში (2018წ)

ათასი, ლარი

მოგება დაბეგვრამდე, ტოპ 5 რძის პროდუქტების კომპანია (2018წ)

ათასი, ლარი

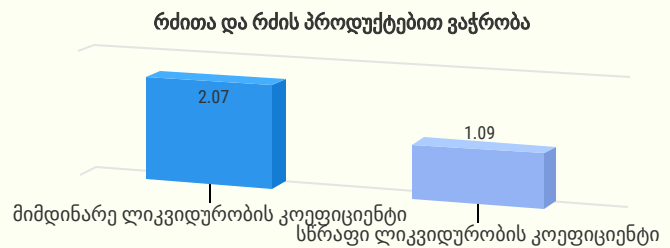
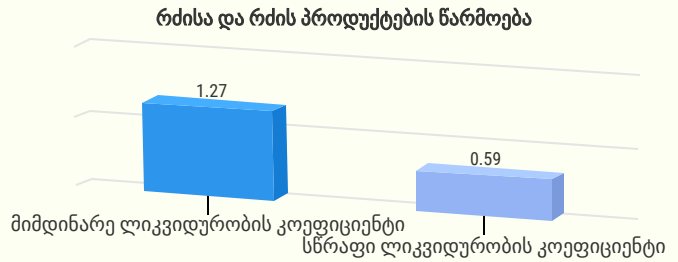

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები (2018 წ.)

ლიკვიდურობის კოეფიციენტები

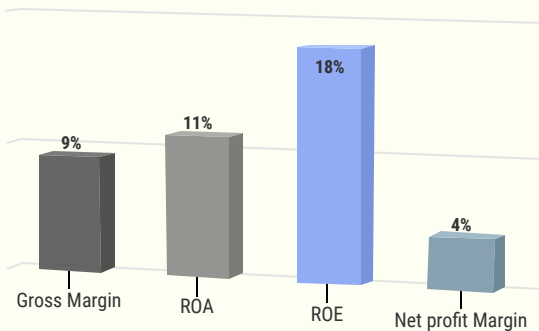
კვლევის შედეგად დადგინდა რძისა და რძის პროდუქტებით მოვაჭრე და მწარმოებელი კომპანიების ინდუსტრიის ლიკვიდურობის კოეფიციენტები. მწარმოებელთა მიმდინარე და სწრაფი ლიკვიდურობის კოეფიციენტებმა შეადგინა 1,27 და 0,59 ხოლო, რძისა და რძის პროდუქტებით მოვაჭრე კომპანიების კოეფიციენტებმა შეადგინა შესაბამისად 2,07 და 1,09. როდესაც ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 1-ზე მეტია, ინდიკატორი ითვლება დამაკმაყოფილებლად.

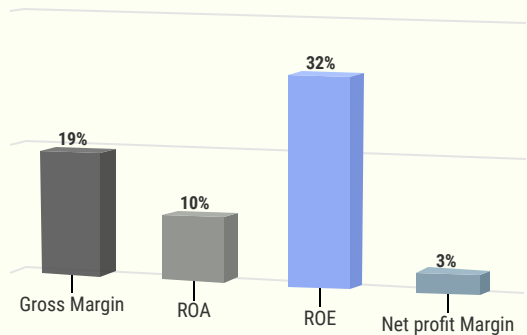
მომგებიანობის კოეფიციენტები

რძითა და რძის პროდუქტებით მწარმოებელთა კომპანიების მომგებიანობის კოეფიციენტებმა შეადგინა შემდეგი: მთლიანი მოგების მარჟის კოეფიციენტი 19%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მოვაჭრე კომპანიების ანალოგიურ მონაცემებს, რომელმაც შეადგინა 9%. წლიური მოგება აქტივებზე მწარმოებელთათვის შეადგენს (ROA) 10%-ს, ხოლო მოგება კაპიტალზე ROE შეადგენს 32%-ს, ანალოგიური მონაცემები მოვაჭრე კომპანიებისა შეადგენს 11%-სა და 18%-ს. უნდა აღინიშნოს შემოსავლის მარჟის კოეფიციენტები, რაც აღემატება 19%-ს, მეწარმეებისათვის და 9% მოვაჭრე კომპანიებისათვის. ეს ინდიკატორი წარმოადგენს მაჩვენებელს თუ თვითღირებულებასთან შედარებით, რამდენ პროცენტზე მეტად ყიდის კომპანია თავის პროდუქტს. დიდწილად სწორედ ეს მაჩვენებელი განაპირობებს ინდუსტრიის მომგებიანობის განსაზღვრას. თუმცა აღსანიშნავია ასევე საკმაოდ მაღალი დანახარჯები ინდუსტრიაში რის გამოც, მოგების მარჟა შეადგენს 3% -4% -ს.

რძის და რძის პროდუქტებით მოვაჭრე კომპანიები

რძის და რძის პროდუქტების მწარმოებელი კომპანიები

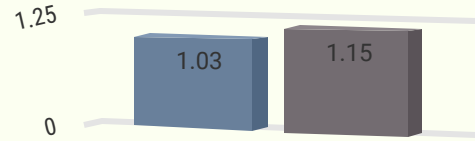
ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები(2018წ.)

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები

ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი გვიჩვენებს, მთლიანი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფარდებას. ინდუსტრიული მწარმოებელთათვის მაჩვენებელი უტოლდება 1,03 ხოლო მოვაჭრე კომპანიებისათვის კი 0,95 ს, რაც მიუთითებს აქტივების სიდიდებზე ვალდებულებებთან მიმართებაში .

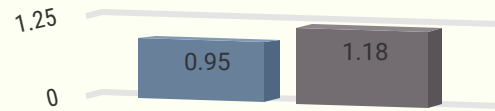
ასევე აღსანიშნავია ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს 1,15-ს მწარმოებელთათვის და 1,18 რძისა და რძის პროდუქტებით მოვაჭრე კომპანიებისათვის, რაც მიუთითებს იმაზე რომ ვალდებულებები მხოლოდ მცირედით აღემატებ კაპიტალურ დანახარჯებს.

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები რძის და რძის პროდუქტების მწარმოებელი კომპანიებისთვის

- ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი
- ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები რძის და რძის პროდუქტებით მოვაჭრე კომპანიებისთვის

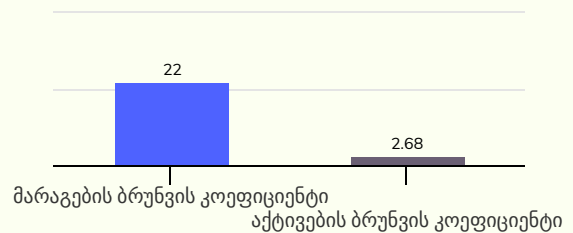
- ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი
- ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი

ეფექტურობის კოეფიციენტები

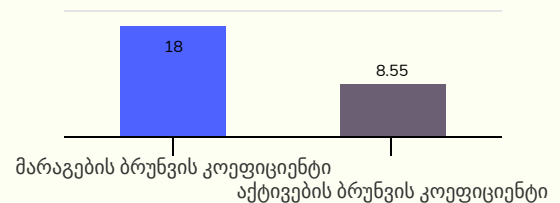
მარაგების ბრუნვის კოეფიციენტი უტოლდება 23-ს, რძის და რძის პროდუქტების მწარმოებელი კომპანიებისთვის, ხოლო მოვაჭრეებისათვის 18-ს რაც ორივე შემთხვევაში არის მაღალი მაჩვენებელი და მეტყველებს იმაზე, რომ კომპანიებს არ უჭირთ მათი მარაგების რეალიზება. ზოგადად, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო მეტია გაყიდვების რაოდენობა და ნაკლებ დროს ატარებს წარმოებული პროდუქტი სანყობში.

აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი რძის პროდუქტების მწარმოებელთა ინდუსტრიაში უტოლდება 2.68-ს მწარმოებელთათვის და 8,55 რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო ეფექტურად ახერხებს კომპანია მისი აქტივების გამოყენებას გაყიდვების მოცულობასთან მიმართებაში, მწარმოებელთა შედარბიტ დაბალი მაჩვენებელი გამოწვეული მათი აქტივების სიდიდით.

მწარმოებლები

მოვაჭრეები

AGIC

რეპორტი მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია AGIC-ის მიერ, რომელიც მოღვაწეობს 2007 წლიდან და უზრუნველყოფს უმაღლესი ხარისხის მომსახურებას აუდიტის, საბუღალტრო, ბიზნეს საკონსულტაციო და მარკეტინგის მიმართულებით.

კომპანიის გუნდი შედგება 40-ზე მეტი მაღალკვალიფიციური, გამოცდილი და პროფესიონალი თანამშრომლებისაგან, რომლებიც ფოკუსირებულნი არიან განვითარებასა და კლიენტების წარმატებაზე.

აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია "AGIC" არის "PrimeGlobal"-ის წევრი საქართველოში, რაც საშუალებას აძლევს განახორციელოს გლობალური, კომპლექსური და სხვადასხვა სირთულის პროექტები პარტნიორებთან ერთად მსოფლიოს 85-ზე მეტ ქვეყანაში.

0171, პ. ქავთარაძე #10, I შესახვევი,
სართული 4 თბილისი, საქართველო

(995 322) 500 130

(995 599) 34 33 48

info@agic.ge

